

Zákaz výkonu hlasovacího práva

Při výkladu právní úpravy zákazu výkonu hlasovacího práva nelze přehlížet, že jde o významný zásah do jednoho ze základních práv společníka, resp. výjimku z pravidla, podle něhož společník má právo se prostřednictvím výkonu hlasovacího práva podílet na řízení společnosti a kontrole její činnosti. Z povahy výjimky pak plyne, že ustanovení o výjimce nelze vykládat rozšiřujícím způsobem a lze je aplikovat pouze v případech, pro něž byla výjimka konstruována

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 3387/2013, ze dne 27.11.2014)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci navrhovatele Ing. M. Š., Ph.D., zastoupeného JUDr. Z.K., advokátem, se sídlem v P., za účasti společnosti Š. a syn, spol. s r. o., se sídlem v P., zastoupené JUDr. V.J., advokátem, se sídlem v P., o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 71 Cm 25/2010, o dovolání společnosti proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. května 2013, č. j. 14 Cmo 420/2011-264, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění:

Městský soud v Praze usnesením ze dne 4. května 2011, č. j. 71 Cm 25/2010-202, vyslovil neplatnost usnesení valné hromady společnosti Š. a syn, spol. s r. o. (dále jen „společnost“), ze dne 3. února 2010, jímž byl navrhovatel odvolán z funkce jednatele společnosti z důvodu porušování povinnosti při výkonu funkce (výrok I.) a rozhodl o nákladech řízení (výrok II.).

Vrchní soud v Praze k odvolání společnosti v záhlaví označeným usnesením potvrdil usnesení soudu prvního stupně a rozhodl o nákladech odvolacího řízení.

Odvolací soud (shodně se soudem prvního stupně) vyšel z toho, že:

- 1) Valná hromada společnosti konaná dne 3. února 2010 rozhodla o odvolání navrhovatele z funkce jednatele pro porušování zákazu konkurence upraveného v článku 5 odst. 6 společenské smlouvy (dále jen „sporné usnesení“).
- 2) Ke dni konání valné hromady měla společnost tři společníky - Ing. R. Š. s 20% obchodním podílem a 20 hlasy, jeho syna Ing. M. Š., Ph.D. s 30% obchodním podílem a 30 hlasy a P. K. s 50% obchodním podílem a 50 hlasy.
- 3) Na valné hromadě byli přítomni společníci P. K. a Ing. R. Š., disponující celkem 70 hlasy.
- 4) Svolavatel valné hromady a jednatel společnosti P. K. s odkazem na § 127 odst. 5 písm. c) a § 66b zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodního zákoníku (dále jen „obch. zák.“) vyloučil z hlasování o sporném usnesení Ing. R. Š. s odůvodněním, že je osobou blízkou odvolávanému jednateři a jedná s ním ve shodě. Následně pouze sám hlasoval pro přijetí sporného usnesení.
- 5) Podle článku 4 odst. 2 společenské smlouvy je k přijetí usnesení valné hromady potřeba souhlasu všech společníků.

Na takto ustaveném základu odvolací soud uzavřel, že v souladu s § 127 odst. 5 písm. c) obch. zák. byl z hlasování o sporném usnesení vyloučen toliko navrhovatel, který ostatně na valné hromadě vůbec přítomen nebyl. Na společníka Ing. R. Š. toto ustanovení obchodního zákoníku nedopadá. S ohledem na společenskou smlouvou předepsaný nutný souhlas všech společníků bylo k přijetí

sporného usnesení třeba všech zbývajících 70 hlasů společníků P. K. a Ing. R. Š.. Ing. R. Š. však pro sporné usnesení nehlasoval, tudíž nebylo platně přijato a návrh na vyslovení jeho neplatnosti je důvodný.

Společnost podala proti usnesení odvolacího soudu dovolání, jehož přípustnost opírá o § 237 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), majíc za to, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení dovoláním vymezených právních otázek, v rozhodování dovolacího soudu dosud neřešených, popř. posouzených odvolacím soudem v rozporu s ustálenou rozhodovací praxí dovolacího soudu. Navrhuje, aby rozhodnutí odvolacího soudu, jakož i soudu prvního stupně, byla zrušena a věc vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Dovolatelka má předně za to, že se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, především rozsudku Nejvyššího soudu se dne 23. května 2007, sp. zn. 29 Odo 1502/2005, v němž Nejvyšší soud při řešení otázky usnášeníschopnosti valné hromady akciové společnosti „jasně aproboval“ vztah mezi § 185 odst. 1 a § 186c odst. 1 obch. zák. Závěry vyslovené Nejvyšším soudem v uvedeném rozsudku jsou s ohledem na § 127 odstavec 6 obch. zák. obdobně aplikovatelné v poměrech společnosti s ručením omezeným.

Odvolací soud posoudil podle dovolatelky nesprávně i otázku (dosud dovolacím soudem neřešenou), zda je z hlasování o odvolání z funkce jednatele pro porušování povinností při výkonu funkce vyloučena též osoba, která jedná s tímto jednatelem ve shodě. Dovolatelka odvolacímu soudu vytýká, že § 127 odst. 5 písm. c) obch. zák. interpretoval „ryze textualisticky“, bez přihlédnutí k jeho smyslu a účelu a v rozporu se zásadami interpretace právních předpisů vyjádřenými např. v nálezech Ústavního soudu ze dne 4. února 1997, sp. zn. Pl. ÚS 21/96 a ze dne 17. prosince 1997, sp. zn. Pl. ÚS 33/97. Poukazujíc i na odbornou literaturu (Bartošíková, M., Štenglová, I. Společnost s ručením omezeným, 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 201), jakož i na úpravu sistace hlasovacího práva v akciové společnosti, dovozuje, že společník jednající s odvolávaným jednatelem ve shodě nemůže o jeho odvolání pro porušování povinností při výkonu funkce hlasovat.

Opačný závěr odvolacího soudu vede podle dovolatelky ve svém důsledku k paralyzování společnosti, neboť odvolání navrhovatele z funkce jednatele společnosti je s ohledem na jeho rodinné vazby na dalšího společníka Ing. R. Š. prakticky nerealizovatelné.

Navrhovatel považuje dovolání za nepřípustné, dovozuje, že „velmi reálně mohlo být podáno po lhůtě“ a navrhuje, aby je Nejvyšší soud odmítl.

Nejvyšší soud předesílá, že dovolání, jež bylo podáno včas (tj. ve lhůtě určené ustanovením § 240 o. s. ř.), není přípustné pro řešení otázky usnášeníschopnosti valné hromady společnosti, tedy pro výklad § 127 odst. 3 a § 186c odst. 1 obch. zák., neboť odvolací soud nezaložil své rozhodnutí na posouzení této otázky. Námitka, podle níž je napadené rozhodnutí v rozporu se závěry formulovanými v rozsudku Nejvyššího soudu se dne 23. května 2007, sp. zn. 29 Odo 1502/2005, tudíž dovolání přípustným nečiní.

Dovolání je však přípustné podle § 237 o. s. ř. pro vyřešení otázky hmotného práva, zda zákaz výkonu hlasovacího práva podle § 127 odst. 5 písm. c) obch. zák. dopadá v případě hlasování o odvolání jednatele pro porušování povinností při výkonu funkce též na osobu, jednající s tímto jednatelem ve shodě, v rozhodování dovolacího soudu dosud neřešené.

Pro další úvahy Nejvyššího soudu je rozhodné znění § 127 odst. 5 písm. c) obch. zák. účinné ke dni konání napadené valné hromady, tj. k 3. únoru 2010.

Ustanovení § 127 odst. 5 obch. zák., jež do 31. prosince 2013 nedoznalo změn, určovalo, že:

Společník nemůže vykonávat hlasovací právo jestliže:

- a) valná hromada rozhoduje o jeho nepeněžitém vkladu,
- b) valná hromada rozhoduje o jeho vyloučení nebo podání návrhu na jeho vyloučení,
- c) valná hromada rozhoduje o tom, zda mu, nebo osobě, s níž jedná ve shodě, má být prominuto splnění povinnosti, anebo zda má být odvolán z funkce orgánu nebo člena orgánu společnosti pro porušení povinností při výkonu funkce,
- d) je v prodlení se splacením vkladu,
- e) tak v dalších případech stanoví zákon.

Ustanovení § 127 odst. 5 písm. c) obch. zák. upravuje zákaz výkonu hlasovacího práva pro dva okruhy rozhodnutí přijímaných valnou hromadou. V prvním případě jde o rozhodnutí, jímž má být společníku, popř. osobě jednající s ním ve shodě, prominuto splnění povinnosti. Ve druhém případě společník nemůže vykonávat hlasovací právo, jestliže valná hromada rozhoduje o tom, zda má být odvolán z funkce orgánu nebo člena orgánu společnosti pro porušení povinností při výkonu funkce. Zákon přitom neurčuje, že společník má sístována hlasovací práva i tehdy, je-li hlasováno o odvolání jiného společníka, s nímž jedná ve shodě, z funkce orgánu nebo člena orgánu společnosti pro porušení povinností při výkonu funkce. Gramatický výklad citovaného ustanovení tudíž vede k závěru přijatému odvolacím soudem.

K témuž závěru vede i porovnání s úpravou sistace hlasovacího práva u akciové společnosti. Obchodní zákoník v případě akciové společnosti výslovně rozšiřuje zákaz výkonu hlasovacího práva, upravený v § 186c odst. 2 písm. b) až d) obch. zák., i na akcionáře, kteří jednájí s akcionářem, jenž nemůže vykonávat hlasovací právo, ve shodě (§ 186c odst. 3 obch. zák.). S pomocí argumentu a contrario lze tudíž dovodit, že neurčuje-li tak obdobně i v poměrech společnosti s ručením omezeným, nedopadá zákaz výkonu hlasovacího práva i na společníky, jednající se společníkem, jehož zákaz výkonu hlasovacího práva stíhá, ve shodě.

Při výkladu právní úpravy sistace hlasovacího práva nelze přehlížet, že jde o významný zásah do jednoho ze základních práv společníka, resp. výjimku z pravidla, podle něhož společník má právo se prostřednictvím výkonu hlasovacího práva podílet na řízení společnosti a kontrole její činnosti (§ 122 odst. 1 obch. zák.). Z povahy výjimky pak plyne, že ustanovení o výjimce nelze vykládat rozšiřujícím způsobem a lze je aplikovat pouze v případech, pro něž byla výjimka konstruována (srov. obdobně např. odůvodnění usnesení Ústavního soudu ze dne 5. února 2004, sp. zn. II. ÚS 624/2002, či důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 23. září 2008, sp. zn. 29 Cdo 2287/2008, uveřejněného pod číslem 67/2009 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Jakkoliv lze dovolatelce přisvědčit, že by z hlediska účelu právní úpravy sistace hlasovacího práva společníka společnosti s ručením omezeným bylo možno uvažovat o jejím rozšíření i na osoby jednající s dotčeným společníkem ve shodě, jde o úvahu de lege ferenda, jež se při výkladu účinné právní úpravy (z důvodu výše popsaných) neprosadí.

Promínuto do poměrů projednávané věci rozhodovala-li valná hromada o odvolání Ing. M. Š., Ph.D. z funkce jednatele pro porušení povinností při výkonu funkce, nemohl Ing. M. Š., Ph.D. o svém odvolání hlasovat a k jeho hlasům se nepřihlíželo ani při posuzování usnášeníschopnosti valné hromady, ani při určení potřebné a dosažené většiny hlasů (§ 127 odst. 6 a § 186c odst. 1 obch. zák., a např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. září 2011, sp. zn. 29 Cdo 585/2010, či ze dne 30. září 2014, sp. zn. 29 Cdo 3472/2013). Naopak k hlasům Ing. R. Š., byt mu svědčí vyvratitelná právní domněnka jednání ve shodě s Ing. M. Š., Ph.D. [§ 66b odst. 3 písm. b) obch. zák.], bylo nutné přihlídnout jak při posuzování kvora, tak při posuzování počtu hlasů potřebného k přijetí usnesení. Počet hlasů potřebný pro přijetí usnesení, určený společenskou smlouvou (100% hlasů), byl tedy představován 20 hlasy Ing. R. Š. a 50 hlasy P. K. Hlasoval-li pro odvolání jednatele Ing. M. Š., Ph.D. pouze společník P. K. a nikoliv i Ing. R. Š., nebylo dosaženo většiny hlasů určené společenskou smlouvou a usnesení přijaté toliko hlasy P. K. je - pro rozpor se zákonem (§ 127 odst. 3 obch. zák.) a

společenskou smlouvou (článek 4 odst. 2 společenské smlouvy) - neplatné.

Jelikož se dovolatelce prostřednictvím uplatněného dovolacího důvodu a jeho obsahového vymezení správnost rozhodnutí odvolacího soudu zpochybnit nepodařilo, přičemž Nejvyšší soud neshledal ani jiné vady, k jejichž existenci u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), dovolání proti usnesení odvolacího soudu podle § 243d písm. a) o. s. ř. zamítl.

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- [Procesní společenství účastníků](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Odpovědnost za škodu](#)
- [Konkurs \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Mzda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oddlužení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Význam řízení](#)
- [Vzájemné plnění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Věcná příslušnost](#)